

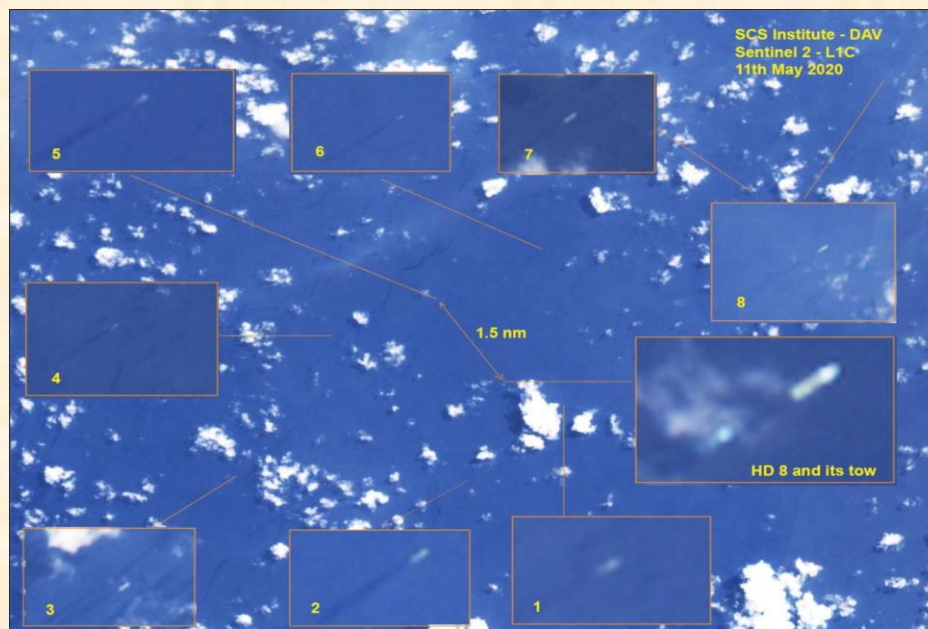
BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 12/05/2020)

Tình hình nổi bật

Tàu HD8 ngày 11/05 (đang hoạt động trong vùng EEZ của Malaysia) bận rộn khác thường với ít nhất 8 tàu hộ tống xung quanh (thông thường chỉ có 2-3 tàu hộ tống mà thôi).

Nguồn: Hình ảnh vệ tinh Sentinel 2

Duan Dang, ngày 12/05 đưa tin tàu West Capella – tàu thăm dò của Malaysia đang di chuyển hướng quay về Malaysia, dường như cho thấy con tàu đã hoàn thành khoan thăm dò tại lô ND02.

Tờ VnExpress ngày 10/05 đưa tin Cảnh sát biển Nhật phát cảnh báo ngăn nhóm tàu hải cảnh Trung Quốc truy đuổi một tàu cá Nhật gần nhóm đảo tranh chấp trên biển Hoa Đông. Cảnh sát biển Nhật Bản hôm 8/5 phát hiện 4 tàu hải cảnh Trung Quốc tiến vào vùng biển gần nhóm đảo Senkaku (Trung Quốc gọi là Điếu Ngư) trên biển Hoa Đông lúc khoảng 16h. Khoảng 50 phút sau, họ nhận thấy hai tàu hải cảnh Trung Quốc bắt đầu truy đuổi một tàu cá Nhật ở vùng biển cách Uotsuri, một trong những đảo lớn nhất ở nhóm đảo Senkaku/Điếu Ngư, khoảng 12 km.

Báo RFA ngày 9/5 trích dẫn cáo buộc của công ty an ninh mạng Check Point của Israel cho rằng một nhóm hacker có tên Naikon của Trung Quốc đã có các hoạt động gián điệp mạng nhắm vào các cơ quan Chính phủ và công ty công nghệ tại các nước Indonesia, Thái Lan, Philippines, Việt Nam, Myanmar, và thậm chí cả Australia để thu thập thông tin, dữ liệu. Trước đó, hai công ty Mỹ là Defense Group và ThreatConnect cho rằng Naikon có liên quan đến Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc (PLA) và đã thực hiện gián điệp mạng cho PLA liên quan đến vấn đề Biển Đông.

Ngoại trưởng Indonesia Retno ngày 06/5 phát biểu: (i) Indonesia tiếp tục theo dõi chặt chẽ các diễn biến gần đây ở Biển Đông; (ii) Indonesia lo ngại các hoạt động ở BD có thể làm leo thang căng thẳng trong bối cảnh Covid19; (iii) Indonesia nhấn mạnh tầm quan trọng của việc duy trì hoà bình và ổn định ở Biển Đông, bao gồm đảm bảo tự do hàng hải và hàng không, và kêu gọi tất cả các bên tôn trọng LPQT, đặc biệt UNCLOS1982; (iv) Trong khi đàm phán COC bị trì hoãn do Covid19, Indonesia kêu gọi tất cả các bên liên quan tự kiềm chế và không có các hành động xói mòn lòng tin và có thể gia tăng căng thẳng ở khu vực; (v) Indonesia tin rằng tình hình có lợi ở BD sẽ thúc đẩy quá trình đàm phán COC. Các bên cần duy trì cam kết đạt được COC có hiệu quả, thực chất và có thể thực hiện được ngay cả khi có đại dịch.

Góc nhìn Quốc tế

+ Trung Quốc:

Hồ Tích Tiến, Tổng biên tập Thời báo Hoàn Cầu (Trung Quốc) ngày 8/5 cho rằng Bắc Kinh cần nhanh chóng gia tăng số lượng đầu đạn hạt nhân lên 1000 trong đó ít nhất phải có 100 đầu đạn chiến lược DP41. Trung Quốc rất yêu chuộng hòa bình nhưng cần có một kho vũ khí lớn hơn nữa; hệ thống vũ khí hạt nhân rắn đe của Trung Quốc phải đủ mạnh, để ngăn chặn mưu toan gây hấn quân sự chống lại Trung Quốc từ Mỹ. Hy vọng Trung Quốc và Mỹ có thể chung sống trong hòa bình, nhưng đây là việc không phải đơn giản mà cần có công cụ chiến lược để định hình.

+ Châu Âu - Mỹ:

Tờ Dân trí ngày 12/5 trích lời học giả cho rằng lệnh cấm đánh bắt của Trung Quốc nhằm áp đặt trật tự ở Biển Đông và thực tế nước này là bên tàn phá môi trường biển. Theo ông Hunter Stires, Đại học Hải chiến Mỹ, thông qua lệnh cấm Trung Quốc hướng tới một trật tự “khép kín, không tự do và theo chủ nghĩa Đại Hán ở Biển Đông”. Thực tế, hoạt động đánh bắt bằng lưới cào của các đội tàu đánh cá của Trung Quốc phá hủy vùng đáy biển của các quốc gia khác. Đồng quan điểm, ông Gregory Poling, CSIS cho hay Trung Quốc phá hủy khoảng 40.000 mẫu san hô để cải tạo đảo. Năm 2019, các hoạt động đánh bắt ngao khổng lồ của ngư dân Trung Quốc ảnh hưởng nghiêm trọng đến các rạn san hô ở Biển Đông.

Harrison Pretat, nghiên cứu viên của Sáng kiến AMTI (Mỹ), ngày 12/5, cho rằng Trung Quốc cần thể hiện vai trò lãnh đạo ở Biển Đông thông qua sự rộng lượng và lòng tin vào sức mạnh kinh tế và văn hóa của mình. Trung Quốc không nên gây sức ép đối với các nước mà nên cho các nước khu vực thấy Trung Quốc mong muốn thỏa hiệp và xây dựng các thỏa thuận chia sẻ tài nguyên để bảo tồn các nguồn cá ở Biển Đông và cho phép các bên yếu sách tiếp cận các nguồn tài nguyên dầu khí đang bị tranh chấp. Nếu làm được như vậy, Trung Quốc sẽ có thể xây dựng quan hệ bền chặt với các nước trên cơ sở các lợi ích chung và sẽ trở thành một đối tác không thể thay thế ở khu vực. Hiện nay chưa phải là quá muộn để Trung Quốc thay đổi.

Đại tá Christopher Sharman, Hải quân (Mỹ) ngày 11/05 đánh giá các hành động gần đây của Trung Quốc đang nhắm đến mục tiêu chiến lược là tạo lợi thế trong quá trình đàm phán COC. Một số khuyến nghị cho Mỹ: (i) tiếp tục ủng hộ "một COC thực chất và có hiệu lực"; (ii) hỗ trợ pháp lý cho Việt Nam (có thể sẽ có tác động đến các điều khoản của COC); (iii) thể hiện rõ hơn nữa cam kết với khu vực. Trước mắt, Mỹ cần cử Lãnh đạo cấp cao (Tổng thống, Phó Tổng thống hoặc Bộ trưởng Ngoại giao) dự Hội nghị Thượng đỉnh Mỹ-ASEAN để tăng sự tin tưởng của khu vực vào Mỹ.

+ Các nước khác:

TS. Tetsuo Kotani, Nghiên cứu viên cao cấp, Viện Nghiên cứu Quan hệ Quốc tế (Nhật Bản) ngày 12/05 đánh giá cạnh tranh Mỹ - Trung không chỉ không chỉ giới hạn

ở lĩnh vực quân sự, thương mại và kỹ thuật, mà mở rộng ra bao gồm cả lĩnh vực vệ sinh và sức khỏe, hình thành nên chiến tranh lạnh Mỹ - Trung mới.

Học giả Peter Jennings, cựu quan chức Bộ Quốc phòng (Úc) ngày 01/05 nhận định Úc nên giảm sự phụ thuộc vào Trung Quốc và sẵn sàng chỉ trích Trung Quốc nếu cần thiết. Cho rằng Tập Cận Bình đang đưa Trung Quốc theo hướng hung hăng, chủ nghĩa dân tộc, có sức mạnh quân sự với những lời đe dọa rằng sẽ dừng mua rượu, thịt bò, du học và du lịch tới Úc. Để có thể đối phó với Trung Quốc, Úc cần (i) giảm bớt quan tâm những chỉ trích từ Trung Quốc đối với Úc, (ii) nêu rõ lợi ích cốt lõi của Úc (không muốn Bắc Kinh thiết lập căn cứ quân sự ở Thái Bình Dương), (iii) công khai các hành vi xấu nếu Trung Quốc đi quá xa, (iv) Chính phủ nên thông báo cho các lãnh đạo bang và các khu vực về sự ảnh hưởng và hoạt động gián điệp của Trung Quốc, (v) sử dụng than đá và quặng sắt làm áp lực với Trung Quốc nếu cần.

Biên tập: Tài Kiên

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

*Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội;
email: scsi@dav.edu.vn.*